

сум викликали у них сльози. На Ваших концертах слухачі почували себе щасливими. Ви так захоплююче й проникливо співали свої рідні українські пісні, що ми відчули прекрасну душу українського народу» [6].

Борис Гмыря був винятковим співаком і великим патріотом своєї країни, гордістю України і всього світу. Він був одним з перших українських співаків, хто зміцнював культурні зв'язки між українським та китайським народами. Результатом гастролей славетного співака стало закладення міцного фундаменту для розвитку довготривалої співпраці між Україною та Китаєм в галузі культури.

ЛІТЕРАТУРА

1. Борис Гмыря. Дневники. 1936–1969 / [вступ. ст., сост. и прим. Принц А.]. – Харьков : Фолио, 2010. – 877 с.
2. Ин Са Пен. После концерта Бориса Гмыри / Ин Са Пен // Пекинжибао. – 1956. – 20 декабря. – 6 с.
3. Ли Ци Шу. Прекрасный сольный концерт Бориса Гмыри / Ли Ци Шу // Чифанжибао. – 1956. – 26 декабря. – 4 с.
4. Лю Си Ан. Концерт Бориса Гмыри / Лю Си Ан // Женьминжибао. – 1956. – 20 декабря. – 12 с.
5. Принц А. Цимбалистая Н. Борис Романович Гмыря (1903 – 1969) бас-кантанте. Первый международный конкурс вокалистов имени Бориса Гмыри / Анна Принц. – Киев, 2004. – 16 с.
6. Сіюнь Ч. Співробітництво України та Китаю не залежить від підписання Києвом Угоди з ЄС [Електронний ресурс] / Чжан Сіюнь // Слово. – Режим доступу: <http://gazetaslovo.at.ua/>
7. Ю И Суэн. Цвет вокального искусства XX столетия / Ю И Суэн // Тяньцзиньжибао. – 1957. – 9 января.

УДК 78.452; 78.76

СУН ЯНЬИНЬ

ЗДОБУТКИ КИТАЙСЬКИХ СПІВАКІВ У МІЖНАРОДНОМУ КОНКУРСІ ОПЕРНИХ СПІВАКІВ ВВС В КАРДИФФІ «КАРДИФФСЬКІ ГОЛОСИ» АБО «СПІВАК СВІТУ»

У статті досліджено участь та перемоги китайських співаків в одному з найпрестижніших змагань європейського рівня – у Міжнародному конкурсі оперних співаків ВВС в місті Кардіффі (Уельс, Великобританія). Розглянуто репертуар та охарактеризовано значення перемог співаків з Китаю у розвитку китайської національної вокальної школи та її місці у світовій музичній культурі.

Ключові слова: конкурс, співаки, вокальне мистецтво, репертуар.

СУН ЯНЬИНЬ

ДОСТИЖЕНИЯ КИТАЙСКИХ ПЕВЦОВ В МЕЖДУНАРОДНОМ КОНКУРСЕ ОПЕРНЫХ ПЕВЦОВ ВВС В КАРДИФФЕ «КАРДИФФСКИЕ ГОЛОСА» ИЛИ «ПЕВЕЦ МИРА»

В статье исследованы участие и победы китайских певцов в одном из самых престижных соревнований европейского уровня – в Международном конкурсе оперных певцов ВВС в городе Кардиффе (Уэльс, Великобритания). Рассмотрен репертуар и охарактеризовано

значение побед певцов из Китая для развития китайской национальной вокальной школы и её место в мировой музыкальной культуре.

Ключевые слова: конкурс, певцы, вокальное искусство, репертуар.

SONG YANYNG

**CHINESE SINGERS ACHIEVEMENTS AT
THE OPERA SINGERS INTERNATIONAL CONTEST BBC
«CARDIFF SINGER OF THE WORLD»**

International contest of the opera singers BBC in Cardiff (Wales, United Kingdom) «Cardiff Singer of the World» which was organized by World Federation of International Music Competitions (WFIMC) in the modern cultural and social life takes more and more important place and shows a desire to the global enlargement of the cultural connections between the world countries, experience exchange and own art values, and in the modern conditions – globalization of the advertising and commercial activity.

Meeting of the European listeners with Chinese singers, and also – with the best examples of Chinese music became systematic, and helps to open the international contests values.

A systematic participation and winnings of the young Chinese performers in the European international contests during the last years has created the unbelievable Chinese classic professional vocal art development and also has created the important influence on the new performers generations.

World Federation of International Music Competitions was founded on 1957. The target of the Federation is to find out with the help of musical contests of the world the talented performers of the classic music and to support the development of their following career.

The Target of this organization is to give the possibility to the musicians from different countries of the world to show with the help of mass media their art to the wide world audience. The very important part of the Federation activity became the assistance in world classic musical compositions interpretation, ways and technics of its performing in the whole world.

Federation has more then hundred international classic music contests, and the part of it are singing contests. One of the biggest contest is International contest of the opera singers BBC «Cardiff Singer of the World».

The start of this contest became the opening for the world community, because its duration always is being translated through television «BBC-Two», «BBC-Four», and by radio «BBC Radio-3» and «BBC Radio Wales» also by Internet.

The contesting on-line gives to enlarge the frames of the concert hall, which gives to the contest some grandioseness, festiveness, open and significant format of the acting.

For the young opera artists this contest gives the big creative perspectives, possibility to enter the scenes of the best world opera theatres and concert halls. The winners are being long time cared of the art activity. This also gives them an unbelievable popularity.

During the all contest history the singers from China eleven times wanted to be a winners and the professional jury has given them the main victory: in 1997 (VIII contest) – Guang Jang (mezzo-soprano) and in 2007 (XIII contest) – Shen Jang (bas-baritone). Beside them in different years 9 other participants from China went round and have entered the first five places: bas Ly Ye (1985), tenor Fan Jingma (1987), soprano Zhang Li Ping (1989), baritone Jang Shihua (1991), bas Zhang Xingyan (1993), baritone Ljao Changyong (1995), tenor Ding Yi (1999), soprano Siheng Yi (2003), i baritone Wang Lifu (2011).

High performing results of china singers in the International contest «Cardiff Singer of the World» have appeared due to the following factors: performers were being supported by Chinese government, they were given the possibility of best pedagogues studying, by the high rate of the pedagogue squad and impressing workability of the Chinese youth and their willing to perform themselves on the highest level in the future.

Key words: competition, singers, art, vocal repertoire.

Міжнародний конкурс оперних співаків BBC в місті Кардіффі (Уельс, Великобританія) «Кардіффські голоси» або «Співак світу», який проводиться Всесвітньою федерацією міжнародних музичних конкурсів (WFIMC), в сучасному культурно-суспільному житті займає значне місце і відображає прагнення до глобального розширення культурних зв'язків між країнами світу, обміну досвідом і власними художніми цінностями, а в сучасних умовах – глобалізацію рекламної та комерційної діяльності.

Упродовж останніх двох десятиліть розпочався період стрімкої інтеграції китайської вокальної музики у світові музичні процеси. Китайські співаки все активніше беруть участь у світових фестивалях і міжнародних конкурсах вокальних виконавців, презентуючи не просто добру техніку, але й глибинне розуміння виконуваних творів. Знайомство європейських слухачів з творчістю китайських співаків, а разом з цим – з кращими зразками китайської музики набуло систематичного характеру, що допомагає розкрити інтернаціональне значення конкурсів і процес розвитку китайської національної школи.

Організація і проведення в Європі міжнародних музичних конкурсів приносять переконливі свідчення їхньої глибокої життєздатності і всезростаючої популярності, які сприяють творчому зближенню музикантів різних країн. Систематична участь і перемоги молодих китайських виконавців у європейських міжнародних конкурсах останніх років посприяли нечуваному розквіту китайського класичного професійного вокального мистецтва і мають істотний вплив на формування нових поколінь виконавців.

Для сучасних музикантів, які не можуть бути обмеженими рамками лише одного соціуму або держави, особливо важливим є їхнє визнання не лише у своїй країні, але й на світовому рівні.

Кожний конкурс – це потужне напруження сили духу і волі до перемоги. Але, не зважаючи на величезне значення і вплив досягнень молодих китайських співаків на нечуваний за останні десятиліття розвиток вокального професійного китайського мистецтва, їхня конкурсна діяльність сьогодні все ще не знайшла свого відображення в теоретичному музикознавстві.

У сучасному музикознавстві поки ще не існує розробок і статистики про участь китайських вокалістів у міжнародному конкурсному русі, тому спроба аналізу цього явища в найбільших і найпрестижніших конкурсах Європи останніх років продовжує залишатися актуальною.

Мета статті – проаналізувати участь і здобутки китайських вокальних виконавців в одному з найвизначніших в Європі Міжнародному конкурсі оперних співаків BBC в місті Кардіффі (Уельс, Великобританія) «Кардіффські голоси» або «Співак світу».

Широке залучення до міжнародних конкурсів китайських вокалістів як представників країн Сходу плідно сприяє привнесенню у західноєвропейський конкурсний рух свого національного творчого внеску, який сприяє інтеграції багатовікової національної культури у європейські культурні процеси, активізує критичні думки і стимулює до пошуків нового.

Щорічно в Європі відбувається безліч міжнародних конкурсів молодих виконавців, які стали форумами єднання учасників різних країн. Все активнішу участь у них беруть вокалісти з Китаю.

У 1957 році була заснована Всесвітня федерація міжнародних музичних конкурсів. Її штаб-квартира знаходиться у Женеві. Ця організація об'єднує 120 міжнародних конкурсів класичної музики і виявляє за посередництвом діяльності музичних конкурсів світу перспективних талановитих виконавців класичної музики, сприяє розвитку їхньої подальшої творчої кар'єри [1].

Покликання цієї організації полягає в наданні можливостей музикантам різних країн світу представити засобами масової інформації своє мистецтво найширшій світовій аудиторії слухачів. Важливим у роботі федерації стало також її сприяння обміну трактуваннями світових класичних музичних творів, способами та техніками їхнього виконання у всьому світі.

Частиною конкурсів федерації є всесвітньо відомі конкурси для співаків:

- Міжнародний конкурс оперних співаків BBC в Кардіффі «Кардіффські голоси» або «Співак світу» (Уельс, Великобританія);
- Міжнародний конкурс вокалістів в Тулузі (Франція);

- Гран-Прі Марії Каллас в Афінах (Греція);
- Міжнародний конкурс музикантів імені королеви Соні в Осло (Норвегія);
- Конкурс королеви Єлизавети у Брюсселі (Бельгія);
- Міжнародний конкурс імені Й. С. Баха у Лейпцигу (Німеччина);
- Міжнародний конкурс імені Роберта Шумана в Цвіккау (Німеччина);
- Міжнародний конкурс вокалістів імені Мір'ям Хелін (Гельсінкі, Фінляндія);
- Міжнародний конкурс вокалістів у Нінбо (Китай);
- Міжнародний конкурс імені В.А. Моцарта (Зальцбург, Австрія);
- Міжнародний конкурс імені П. Чайковського (Москва, Росія);
- Міжнародний конкурс «Ф. Шуберт і сучасна музика» (Грац, Австрія);
- Міжнародний оперний конкурс в м. Судзуока (Японія);
- Міжнародний конкурс вокалістів Вероніки Данн (Дублін, Ірландія) та інші.

У пропонованій статті мова йтиме лише про участь і перемоги співаків з Китаю в одному з найвизначніших, наймасштабніших і найпрестижніших у Європі конкурсів, що увійшов до складу федерації – Міжнародному конкурсі оперних співаків BBC в Кардіффі «Кардіффські голоси» або «Співак світу» (Уельс, Великобританія).

Цей конкурс був заснований у 1983 р. керівництвом радіомовлення корпорації Бі-Бі-Сі («BBC Wales») з нагоди відкриття у Кардіффі в залі Санкт-Давида Національного оркестру Уельсу і є телевізійним. Конкурс проводиться в столиці Уельсу в місті Кардіфф за підтримки Валлійської національної опери, адміністрації міста та округу Кардіфф [2].

Цей конкурс, який покликаний відкривати світові нові імена, для артистів став справжнім святом вокального мистецтва і початком серйозної творчої кар'єри.

Періодичність проведення конкурсу – один раз на два роки (кожного непарного року) у червні місяці.

Поява цього конкурсу відразу стала відкриттям для світової спільноти, оскільки його перебіг завжди транслюється по телебаченню каналами «BBC-Two», «BBC-Four», а також радіомовленням каналів «BBC Radio-3» та «BBC Radio Wales» з Великобританії. Сучасні комунікації дозволили численним слухачам усього світу спостерігати за змаганнями конкурсантів у прямій трансляції у мережі Інтернет.

З року в рік у попередніх прослуховуваннях беруть участь в середньому 1000 вокалістів з усього світу, з яких, як правило, для участі в конкурсі відбирається лише 25 кращих конкурсантів. Умови відбору є такими, що кожна з країн до участі в основному конкурсі може висунути лише одного виконавця. У серпні кожного наступного року відбуваються п'ять концертів у Кардіффі, в кожному з яких виступає по п'ять конкурсантів. Всі концерти транслюються в прямому ефірі по телебаченню, через радіомовлення та Інтернет. Після цього кращі з кожної п'ятірки змагаються у фіналі. Серед них і обирається остаточний переможець.

Проведення конкурсу в прямій трансляції дозволяє розширити рамки концертного залу, що надає йому особливої грандіозності, урочистості, відкритості і значимості того, що відбувається.

Міжнародний конкурс оперних співаків BBC «Кардіффські голоси» або «Співак світу» справді вважається одним з найавторитетніших, найпрестижніших і таких, що надають найбільші творчі перспективи для молодих артистів оперної сцени у світі. Для них цей конкурс є насамперед найкращою можливістю вийти на сцени провідних оперних театрів і концертних залів світу. У випадку перемоги призерам надається довготривала опіка над їхньою творчою діяльністю, а в результаті – на довгі роки забезпечується неймовірна затребуваність.

Переможцям надається безліч перспективних пропозицій для гастрольних виступів або тривалих ангажементів, розписаних на кілька років наперед. Серед них – пропозиції виконання головних партій у провідних центрах світової художньої культури: у театрі США Метрополітен-опера (Нью-Йорк), у театрі Ла Скала (Мілан, Італія), у Баварській державній опері (Мюнхен, Німеччина), у Віденській державній опері (Відень, Австрія), у Королівському театрі Ковент-Гарден (Лондон, Великобританія) та інших.

У журі конкурсу працювали найвідоміші світові співаки. Серед них – Карло Бергонці, Мерілін Хорн, Гондула Яновиць, Шеріл Мілнс, Кристоф Пренардін, Галина Вишневська та інші. Всі члени журі періодично дають майстер-класи у Новому театрі та в Королівському

валлійському коледжі музики та драми. В періоди проведення майстер-класів ці заклади є відкритими для публіки, що сприяє ще більшій відкритості та популярності конкурсу.

З 1983 року всього було проведено 15 Міжнародних конкурсів оперних співаків BBC в Кардіффі. До фіналу конкурсу проходять найсильніші співаки класичного вокалу з усього світу. Вийти до фіналу – це вже могутня перемога. За всю історію конкурсу співаки з Китаю одинадцять разів прагнули вийти у переможці, а професійне журі двічі присудило їм головну перемогу: у 1997 р. (VIII конкурс) – Гуан Ян (мецо-сопрано) і у 2007 р. (XIII конкурс) – Шень Ян (бас-баритон).

Участь молодих співаків Китаю в цьому монументальному міжнародному змаганні стала дуже важливою в історії розвитку китайської вокальної школи. Вже саме проходження багатьох з них до фіналу неймовірно піднесло значення і престиж вокального мистецтва країни. Про нечувано високий ступінь професіоналізму китайських виконавців заговорив цілий світ, а імена учасників-фіналістів увійшли до переліку кращих голосів світового вокального мистецтва.

Крім Гуан Ян і Шень Яна, які стали беззастережними переможцями конкурсу, в різні роки брали участь, пройшли відбіркові тури і увійшли до однієї з блискучих п'ятірок 9 інших учасників з Китаю: Лю Є (Lu Ye, бас, 1985); Фан Джінгма (Fan Jingma, тенор, 1987); Чжан Лі Пін (Zhang Li Ping, сопрано, 1989); Цян Шихуа (Jang Shihua, баритон, 1991); Чжан Сіньєнь (Zhang Xingyan, бас, 1993); Ляо Чаньюн (Ljao Changyong, баритон, 1995); Ян Гуан (Jang Guang, мецо-сопрано, 1997); Дін Йі (Ding Yi, тенор, 1999); Сіхен Йі (Siheng Yi, сопрано, 2003); Шень Ян (Shen Jang, бас-баритон, 2007) і Ван Ліфу (Wang Lifu, баритон, 2011).

Знаменним став для Китаю 1997 рік, коли вперше серед багатьох представників з різних країн світу беззастережною переможницею стала Гуан Ян (мецо-сопрано).

Гуан Ян народилася в столиці КНР у Пекіні. Випускниця Пекінської консерваторії і Джульєрдської школи музики в Нью-Йорку (США), вона вже за роки свого навчання заявила про себе як одна з найталановитіших співачок, що віртуозно володіла власним голосом. Як кращу з учениць Гуан Ян було удостоєно премією-стипендією «Лі-Фонда», яка надає матеріальну підтримку перспективним студентам, що навчаються в Америці. Та найбільшою перемогою у творчій кар'єрі Гуан Ян, що принесла їй світову славу і визнання, стала її Перша премія на Міжнародному конкурсі оперних співаків BBC в Кардіффі «Кардіффські голоси» або «Співак світу».

У фіналі конкурсу співачка виконала дві пісні Ф. Шуберта «Ніч і сон» (Nacht und Traume) Op. 43, № 2 на текст Маттеуса фон Колліна та «Смерть і дівчина» (Der Tod und das Mädchen) Op. 7, № 3 на текст М. Клаудіуса.

Сольна пісня в конкурсі виконується в супроводі роялю і є засобом виявлення серед конкурсантів найтоншої, чуттєвої і інтимної форми музичного висловлювання. Своїми піснями Шуберт зумів відтворити той неповторний витончений контекст, який надає поетичному текстові особливого глибокого змісту, посередництвом якого композитор досягав нечуваного ступеня злиття літературного і музичного образів.

Гуан Ян виконала обидві пісні композитора, особливо тонко відчуваючи і розуміючи стиль композитора. Сильний, але легкий, гнучкий і насичений дивним тембром голос співачки звучав особливо чудово. Слухачів вразив її теплий та ніжний спів з вишуканим відчуттям мелодичної лінії фраз, майстерним контролюванням дихання і чіткою дикцією. У представлених піснях Гуан Ян емоційно і переконливо передала відчуття туги та відчаю [3, с. 8].

Не дивлячись на бездоганне виконання однієї з найскладніших частин програми конкурсу – пісні, яка визначала блискучу перемогу, на думку журі, найвдалішим і найяскравішим стало виконання головної партії опери «Попелюшка» Дж. Россіні. У творчості композитора партія Попелюшки, яка вимагає бездоганного володіння технікою бельканто, є однією з найскладніших. Гуан Ян вдалося в цій партії блискуче розкрити свій талант: тепле, м'яке звучання, красивий, ніжний і насичений середній регістр, впевнені високі звуки, бездоганна колоратурна техніка виконання карколомних фігур. Виконавиця підкорила слухачів свободою, легкістю, емоційністю, безпосередністю та щирістю манер.

Її неперевершене дихання дозволяє виконувати колоратурні пасажі в багатьох провідних партіях драматичного мецо-сопрано. В даний час вона проживає у США, успішно концертує по всьому світу і займається творчістю в навчальному центрі Чикаго-опера.

Наступною блискучою перемогою на цьому телевізійному конкурсі для китайських співаків став XIII-й конкурс. У 2007 році для участі в конкурсі знову було подано понад 1000 заявок учасників. Попереднє прослуховування відбувалося у 44-х країнах на усіх континентах, серед яких до фіналу було відібрано 25 учасників.

З 25-ти фіналістів своєю яскравістю відразу ж виділився майбутній переможець конкурсу, бас-баритон з Китаю Шень Ян. Співак народився у 1984 році у місті Тяньцзині. Син професійних музикантів, він займався музикою з раннього дитинства, але співати почав лише після 16 років. У 19 років вступив до Шанхайської консерваторії, де навчався в класі професора Ху Піна, пізніше – у Міжнародному центрі оперного мистецтва імені Чжоу Сяоянь у професора Чжоу Сяоянь.

Крім блискучої перемоги у Кардіффі, Шень Ян в цьому ж 2007 році завоював Першу премію на Міжнародному конкурсі опери у м. Верона. В 2008 р. він став володарем цільової премії Borletti-Buitoni Trust (ББТ), яка була створена у 2002 р. як добродійний фонд для фінансової підтримки молодих виконавців з метою підтримки і зв'язку їх з громадськістю та засобами масової інформації, а також організації гастролей лауреатів фонду.

Високі результати китайських співаків у Міжнародному конкурсі «Кардіффські голоси» або «Співак світу» зумовлені рядом факторів: підтримкою китайської держави у вихованні обдарованих виконавців, надання їм можливостей навчатися у кращих педагогів світу, високим професійним рівнем китайського викладацького складу, надзвичайною працездатністю і прагненням гідно проявити себе у майбутньому. Для китайських виконавців участь у міжнародному конкурсі такої величини слугує активним стимулом для невпинного удосконалення їхньої професійної майстерності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Всесвітня федерація міжнародних музичних конкурсів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.wfmc.org/Webnodes/fr/Web/Public/Home.
2. «Кардіффські голоси» – Міжнародний конкурс оперних певців ВВС в Кардіффе [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.operaworld.ru/konkursy/22-mezhdunarodnyj-konkurs-opernykh-pevtsov-bbc-v-kardiffe.html
3. Пашкова Л. Лучший голос мира / Людмила Пашкова // Деловая газета. – СПб. – С. 8. – 16 июня 2009 г.

УДК 78.27; М 89

О. Б. ВЕЛИЧКО

«ДОСВІД ГРУНТОВНОЇ СКРИПКОВОЇ ШКОЛИ» ЛЕОПОЛЬДА МОЦАРТА У ДЗЕРКАЛІ ЕПОХИ ПРОСВІТНИЦТВА

У статті досліджено працю Леопольда Моцарта «Досвід ґрунтовної скрипкової школи» крізь призму епохи Просвітництва. Розглянуто естетичні засади просвітницького руху в різних європейських країнах. Охарактеризовано вплив методичної праці Л. Моцарта на розвиток музичної педагогіки та інструментознавства того часу.

Ключові слова: епоха, Просвітництво, скрипка, скрипкова школа, інструмент, методична праця.

О. Б. ВЕЛИЧКО

«ОПЫТ ОБСТОЯТЕЛЬНОЙ СКРИПИЧНОЙ ШКОЛЫ» ЛЕОПОЛЬДА МОЦАРТА В ЗЕРКАЛЕ ЭПОХИ ПРОСВЕЩЕНИЯ

В статье исследовано труд Леопольда Моцарта «Опыт обстоятельной скрипичной школы» сквозь призму эпохи Просвещения. Рассмотрены эстетические принципы просветительского